

Adroddiad ar gyfer: Y Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: Rhagfyr 12^{FED} 2012

Aelod Arweiniol / Swyddog: Y Cynghorydd Julian Thomson Hill / Paul Mcgrady

Awdur yr Adroddiad: Arwel Staples, Rheolwr Caffael Strategol

Teitl: Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol (GCC)

1. Beth mae'r adroddiad yn ymwneud ag o?

1.01 Mae'r achos busnes yn awr yn gyflawn ar gyfer creu Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol (GCC) ac fe wahoddwyd pob sefydliad y sector gyhoeddus yng Nghymru i ddarparu ymrwymiad ffurfiol i ymuno â'r gwasanaeth. Y terfyn amser i ddangos ein hymrwymiad ydi Rhagfyr 14^{eg} 2012. (Mae copi o'r llythyr a'r pro forma i'w chwblhau'n atodol yn Atodiad 1).

2. Beth yw'r rheswm am wneud yr adroddiad yma?

2.01 Ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ymuno â Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol arfaethedig y sector gyhoeddus Gymreig, gydag ymrwymiad cychwynnol o 5 mlynedd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.01 Gofynnir i'r Cabinet gefnogi'r GCC ac aelodaeth Sir Ddinbych am gyfnod o 5 mlynedd yn amodol ar yr amodau a fynegir yn 4.28.

4. Cefndir

4.01 Argymhelliad adolygiad 2010 o gaffael yn sector gyhoeddus Cymru "Prynu'n Ddoethach ar Adegau mwy Anodd" oedd y dylid sefydlu contractau ar gyfer gwariant ailadroddus cyffredin ar sail "Unwaith i Gymru".

4.02 Pwysleisiodd y Compact yr ymrwymiad yma drwy gadarnhau datblygiad achos busnes i sefydlu Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol (GCC).

4.03 Mae'r achos busnes yn awr yn gyflawn ac fe wahoddwyd holl sefydliadau'r sector gyhoeddus yng Nghymru i ddarparu ymrwymiad ffurfiol i ymuno â'r gwasanaeth. (Mae copi o'r llythyr a'r pro forma i'w chwblhau'n atodol yn Atodiad 1).

4.2 Ystyriaethau

- 4.21 Bydd y GCC yn ymgymryd â chaffael ar gyfer rhwng 20%-30% o gyfanswm y gwariant ar draws y sector gyhoeddus yng Nghymru. Mae'r categorïau gwariant sydd wedi eu cynnwys wedi eu mynegi ar Dudalen 4 y llythyr gwahoddiad yn Atodiad 1.
- 4.22 Amcangyfrifir bod lefel y gwariant sy'n dod dan y GCC yn £967 miliwn, amcangyfrifir arbedion o £75 miliwn dros gyfnod o 5 mlynedd, gydag arbedion sylfaenol i Lywodraeth Leol o £6miliwn y flwyddyn. Mae copi o Gynodeb Gweithredol yr Achos Busnes yn atodol yn Atodiad 2 i'r adroddiad.
- 4.23 Bydd sefydlu'r gwasanaeth yn gofyn am fuddsoddiad o £2.4 miliwn y flwyddyn i sefydlu a chyflenwi adnoddau'r sefydliad arweiniol. Fe geisir datganiadau o ddiddordeb ar hyn o bryd o'r sector gyhoeddus drwyddi draw i arwain gwasanaeth newydd.
- 4.24 Bydd ymrwymiad i'r gwasanaeth ar y sail y bydd y gwasanaeth yn cael ei ariannu'n ganolog gan Lywodraeth Cymru tan 2016/17 ac wedi hynny fe argymhellir bod ariannu'r gwasanaeth yn newid i fodel ad-daliad cyflenwr hunan-ariannu.
- 4.25 Bwriedir y GCC i gyflenwi ein capasiti caffael lleol a chaniatáu i'r capasiti hwnnw ganolbwyntio ar gontractau gwariant ansafonol sy'n "Sir Ddinbych- benodol".
- 4.26 Mae Partneriaeth Gaffael Gogledd Cymru sy'n rheoli ystod o brosiectau caffael rhanbarthol yn gyfredol, yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd ochr yn ochr ag achos busnes ar gyfer gwasanaeth caffael rhanbarthol uwch. Wrth ymgymryd â'r adolygiad yma mae angen i ni sicrhau nad oes yna unrhyw gategoriâu caffael sy'n gorgyffwrdd ac yn effeithio ar yr achosion busnes unigol.
- 4.27 Wrth ymrwymo i'r GCC mae yna ddisgwyliad i ymrwymo i ddefnyddio'r holl gontractau a sefydlwyd gan y gwasanaeth. Fe fydd yna fecanwaith i optio allan, ond byddai hynny drwy eithriad yn unig a byddai angen ei gyfiawnhau i fwrdd y GCC cyn dechrau ar y broses o dendro.

5. Sut mae'r penderfyniad yma'n cyfrannu tuag at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Mae'n anodd nodi effeithlonrwydd sy'n sbesiffig i Sir Ddinbych nes bod y gwasanaeth yn weithredol. Ond, mae'r achos busnes wedi nodi lefel sylfaenol o arbedion i Lywodraeth Leol o £6 miliwn y flwyddyn. Bydd lefel yr arbedion yn ddibynnol ar y gefnogaeth i'r gwasanaeth a chyfradd ganlyniadol y caffael.

6. Beth fydd o'n ei gostio a sut fydd o'n effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Nid yw ariannu uniongyrchol gan yr Awdurdod yn ofynnol gan fod Llywodraeth Cymru ac ad-daliadau cyflenwyr wedi hynny'n ariannu'r gwasanaeth. Ond, yn dibynnu ar leoliad y sefydliad arweiniol, mae cynnydd mewn costau teithio'n bosib, os disgwylir i swyddogion CSDd gyfranogi mewn Grwpiau Defnyddwyr penodedig ar gyfer prosiectau caffael unigol.
- 6.2 Rhagwelir y bydd creu'r GCC yn gofyn am "gefnogaeth" adrannau gwasanaeth sy'n caffael ar hyn o bryd o fewn yr amrediad categorïau sydd wedi eu nodi i fod o fewn cwmpas y GCC. Fe allai hynny yn ei dro fod angen cyfranogiad swyddog i greu contractau cenedlaethol yn hytrach na chaffael ar lefel leol neu ranbarthol.

7. Pa ymgynghoriadau a gafwyd?

- 7.1 Fe gynhaliwyd nifer o ddigwyddiadau ymgynghori yn genedlaethol ac yn rhanbarthol yn y 12 mis diwethaf wrth ddatblygu Achos Busnes y GCC. Mae hyn wedi cynnwys ymgynghori ar lawer o lefelau yn cynnwys Prif Weithredwyr, Penaethiaid Cyllid, Penaethiaid Caffael, cyfarfodydd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.
- 7.2 Fe gyflwynwyd diweddariadau cyfredol hefyd i'r Tîm Gweithredol Corfforaethol, yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Cabinet ynglŷn â chynnydd y GCC yn fewnol yn y 12 mis diwethaf.

8. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Cyngor wedi gweld enghreifftiau diweddar lle mae caffael gwell wedi arwain at arbedion arwyddocaol yn cynnwys cludiant ysgol ac yn fwyaf diweddar, goleuadau stryd. Mae'r GCC, o'i reoli'n dda a chydag ymgysylltiad priodol gan bartneriaid, yn cynnig sgôp i gyflenwi arbedion pellach.

9. Pa risgiau sydd yna ac a oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 9.1 Y prif risgiau i lwyddiant y GCC ydi diffyg ymgysylltiad ar lefel swyddogion i gydymffurfio â'r contractau sy'n cael eu sefydlu. Bydd angen llywodraethu cadarn gan y Tîm Gweithredol Corfforaethol a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth i sicrhau, oni bai fod yna gyfiawnhad, fod trefniadau caffael yn cael eu cefnogi a'u defnyddio.
- 9.2 Fel y'i mynegir yn yr amodau i ymrwymiad uchod, bydd angen i'r Awdurdod sicrhau fod yna strategaeth ymadael briodol yn ei lle, os na fydd defnyddio neu barhau i ddefnyddio'r GCC er pennaf lles Sir Ddinbych.

10. Grym i wneud y Penderfyniad

Dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol Cymru 1972 mae'n ofynnol i'r Cyngor fod â phrosesau priodol yn eu lle ar gyfer rheolaeth ariannol gadarn.